

Programul Uniunii Democrate Maghiare din România

1. Uniunea Democrată Maghiară din România (U.D.M.R.) este organizația de reprezentare publică și apărare a intereselor maghiarilor din România, care cuprinde diferitele forme de autoorganizare socială. Consideră a fi sarcina sa crearea unui cadru legal, care să garanteze reglementarea relațiilor interetnice conform celor mai bune modele realizate în democrațiile europene, să asigure libera realizare a drepturilor minoritare individuale și colective, precum și autodeterminarea.

Totodată, consideră a fi sarcina sa și redarea bucuriei de a trăi și demnității maghiarilor din România, eliberarea forței vitale și a capacității de creație, precum și conservarea identității naționale sănătoase.

2. U.D.M.R. s-a născut în vârtoarea revoluției din decembrie și sprijină ferm toate acele tendințe, măsuri și programe, care sunt îndreptate spre crearea adevăratului spirit al democrației, construirea sistemului instituțional și nașterea noii României democratice.

U.D.M.R. declară răspicat, că se delimitează de orice manifestare care lezează, pune sub semnul îndoielii sau în pericol suveranitatea și integritatea teritorială a României. Respinge orice fomă de manifestare a naționalismului și șovinismului, luptă împotriva rămășițelor dictaturii răsturnate și împotriva instaurării unei eventuale noi dictaturi, indiferent de natura acesteia.

U.D.M.R. declară, că maghiarii din România doresc să fie o parte activă a societății românești democratice și pluraliste, și, la fel ca

și celelalte naționalități, doresc să trăiască împreună cu poporul român în deplină egalitate în drepturi, armonie și bună înțelegere.

3. U.D.M.R. consideră maghiarii din România, inclusiv maghiarii ceangăi ca aparținând statului român, iar din punct de vedere etnic, istoric și prin tradiții, ca fiind o parte a națiunii maghiare.

4. U.D.M.R. consideră asigurarea drepturilor individuale și colective ale minorităților ca piatră fundamentală a democrației românești.

Aceste drepturi nu sunt nici privilegii și nici daruri, ci iau naștere din existența naționalităților, din drepturile umane universale și din însăși esența democrației, statut român luând responsabilitatea și obligația garantării lor, în spiritul principiilor de politică minoritară a Declarației de la Alba Iulia, prin semnarea Actului de Bază al ONU, a Declarației Universale a Drepturilor Omului, a documentelor finale ale Conferinței de la Helsinki și ale Consfățuirii de la Viena.

Ca urmare, U.D.M.R. respinge orice încercare de a califica asigurarea drepturilor colective și individuale ale minorităților, referirea la principiul autodeterminării și exercițiul dreptului la autodeterminare drept tendințe separatiste care lezează independența și suveranitatea statului român precum și interesele fundamentale ale națiunii române.

În același timp, U.D.M.R. este pe deplin încredințată, că orice privare a minorităților naționale de drepturile lor, asimilarea forțată și încercările îndreptate spre realizarea statului național omogen duc inevitabil la limitarea și chiar dispariția drepturilor umane universale și a democrației.

Tocmai din acest motiv, lupta pentru democrație dusă împreună cu națiunea română nu elimină ci dimpotrivă, presupune ca U.D.M.R. să ia poziție consecvent și curajos în apărarea drepturilor individuale și colective ale minorității naționale maghiare din România.

5. U.D.M.R. nu este partid, se consideră liberă de orice limitare ideologică, se delimitează de orice fel de totalitarism, fie de tip comunist, fie de tip fascist; este o organizație pe baze naționale, ce mărturisește credința în principiile democrației, ale europenității.

Având în vedere stratificarea socială a maghiarilor din România, multitudinea intereselor și inevitabilul pluralismul politic prin care se exprimă, Uniunea dorește, ca prin reprezentarea eficientă a intereselor minoritare fundamentale, comune, să cuprindă diferitele pături și grupuri ale maghiarilor din România, precum și organizațiile acestora. Prin asta, U.D.M.R. recunoaște atât statutul de membru individual, cât și cel de membru colectiv.

Prin urmare, Uniunea cuprinde toate acele grupări de apărare a intereselor, științifice, religioase, profesionale, economice, culturale, de tineret, sociale ori chiar politice, care acceptă programul U.D.M.R. și sunt gata să colaboreze pentru realizarea obiectivelor sociale și naționale stabilite de comun acord.

Pluralitatea internă a Uniunii face necesară neîntrerupta coordonare a platformelor, cu un accent deosebit pe alegeri.

Principii fundamentale politice

6. U.D.M.R. ia parte activă la reconstrucția democratică a țării, în strânsă colaborare cu forțele progresiste ale societății românești. Contribuie la reorganizarea radicală a sistemului instituțional politic, economic și cultural astfel încât, noul sistem să fie capabil să asigure fiecărui cetățean un nivel echitabil al bunăstării generale, siguranței publice, justiției sociale și libertății, acceptabil pentru întreaga societate. Realizarea acestui scop poate fi garantată numai de crearea și încontinuu dezvoltare a statului de drept, democratic și parlamentar.

7. Ca urmare, U.D.M.R. consideră necesară organizarea sistemului de guvernământ pe baze democratice, pluraliste, precum și, în spiritul și conform cerințelor sistemelor de drept europene, alegerea liberă a organelor de conducere ale statului și reala separare a puterilor în stat.

Uniunea consideră inevitabilă includerea în constituție a drepturilor colective și alibertăților diferitelor grupuri sociale și a minorităților de orice fel.

Pentru ca drepturile și libertățile umane fundamentale - cum ar fi libertate cuvântului, a presei și a religiei, dreptul la crearea de organizații politice și la a juca un rol în viața publică, dreptul la libertatea personală, libertatea conștiinței, dreptul de a alege liber domiciliul - să poată fi respectate, sunt necesitate garanții constituționale, iar aplicarea lor în practică va trebui să fie garantată de crearea Curții Constituționale și a instanțelor administrative.

8. În concepția U.D.M.R., cadrul constituțional și statal schițat va face posibil în țara noastră construirea societății civile,

descentralizarea treptată, pe baza inițiativelor care pornesc de jos și pe baza principială a științei de a folosi autonomia.

Este o sarcină publică de mare importanță demolarea aceluia mit înrădăcinat, conform căreia există un singur interes social indivizat, respectiv un singur bine public, care pot fi așezate deasupra oricăror interese persoane sau de grup. Pluralismul trebuie înțeles ca recunoașterea diferitelor opinii și interese, respectiv justetea reprezentării lor. Libertatea este în primul rând libertatea indivizilor - a cetățenilor față de stat, a muncitorilor față de patronat, a comercianților față de autorități, a diferitelor minorități față de majoritate - căci doar indivizi liberi pot crea comunități libere.

10. Pentru construirea societăților locale și minoritare care sunt părți constitutive ale societății civile este necesară introducerea sistemului de administrare locală, în spiritul documentelor adoptate la Strassbourg ale Cartei Europene ale Administrațiilor Locale.

Posibilitate de principiu a existenței administrațiilor locale, circumstanțele apariției lor, limitele puterilor ce le sunt date, respectiv modul de cooperare dintre administrațiile locale și organele centrale ale statului trebuie să fie stabilite prin constituția ce urmează să fie elaborată.

11. Prin urmare, convingerea politică a U.D.M.R. poate fi rezumată astfel:

- Românie liberă și democratică!
- Pluralism, stat de drept, parlamentar și democratic!
- Garantarea constituțională a drepturilor și libertăților umane fundamentale, demnă de sistemele de drept europene!

- Descentralizare, autodeterminare!
- Societate civilă care să se autoconstruiască și să se autoadministreze pe baza principiul autodeterminării!

Autoorganizarea minoritară

12. Fără conștiința identității nu se poate trai și acționa în mod autonom.

U.D.M.R. poate asigura cadrul moral, spiritual și organizațional adecvat pentru formarea, îngrijirea și menținerea identității sănătoase, care nu este îndreptat împotriva nimănui și care nu dorește să lezeze pe nimeni.

Ca urmare, consideră de a fi sarcina sa crearea condițiilor constituționale, juridice și instituționale necesare în acest scop.

13. Cea mai adecvată garanție pentru exercitarea diferitelor drepturi minoritare personale și comunitare este crearea sistemului autoadministrației locale.

În acest cadru ce urmează a fi creat, se va deschide posibilitatea spre liberă folosință a limbii materne, alegerea unei limbi complementare în administrație și viața publică, pe lângă limba oficială, organizarea învățământului în limba maternă de la grădiniță până la universitate, funcționarea autonomă a instituțiilor și asociațiilor culturale, nașterea vieții economice și financiare de sine stătătoare, definirea formei și conținutului relațiilor întreținute cu națiunea-mamă, ori chiar spre îngreunarea și contracararea tendințelor centraliste de schimbare a compoziției etnice a teritoriilor locuite de naționalități.

14. Pe termen lung, U.D.M.R. sprijină planul și ideea unui parlament minoritar, menit să asigure coordonare, autoorganizarea și autoapărarea societății minoritare. Acest parlament ar funcționa ca organul suprem al sistemului de autoadministrare, grupând diferitele platforme politice, asociații de apărare a intereselor, economice, culturale, religioase și științifice.

15. U.D.M.R. declară cu adâncă convingere, că rezolvarea echitabilă a problemei minoritare poate fi gândită doar în cadrul României libere și democratice. Luăm poziție împotriva emigrării și pentru eliminarea cauzelor care o produc. Este convingerea noastră, că rezolvarea demnă de spiritul european a problemei minoritare este o adevărată piatră de încercare pentru democrația din România. În această idee, cerem înființarea Ministerului Naționalităților.

Prin urmare, principiul fundamental al U.D.M.R. în domeniul politicii minoritare poate fi formulat astfel:

- autoadministrare construită treptat, căci în problemele esențiale care ne privesc, nimeni nu poate decide în locul nostru.

Principii fundamentale economice

16. U.D.M.R. sprijină o atare transformare a vieții economice, care duce la structuri viabile, eficiente, economicoase și funcționale, și care la reala conectare a României în circuitul vieții economice internaționale.

U.D.M.R. dorește să ia parte la repunerea pe picioare a economiei întregii țări, acolo, unde este nevoie și are posibilitate, în

special în cadrul viitoarelor administrații locale, sprijinind totodată și inițiativele economice și financiare independente.

Prin urmare, U.D.M.R. are în vedere atât principii directoare economice de lungă durată, de perspectivă, cât și de imediată aplicare.

17. U.D.M.R. consideră, că funcționalizarea, precum și definitivă restaurare a economiei românești este posibilă doar prin schimbarea fundamentală a relațiilor de proprietate. Este nevoie deci, de crearea unei atari economii de piață, care să fie construită pe existența paralelă, egală și cooperantă a proprietății de stat, cooperatiste, de grup și private. Proportia lor să fie stabilită de libera concurență.

U.D.M.R. consideră ca o primă necesitate treptată demolare a întreprinderilor de stat supraponderale. Această formă de proprietate trebuie limitată la acele ramuri, în care, pe lângă aplicarea principiilor economicității, ea se dovedește a fi motivată și rațională. În acest scop, trebuie asigurate descentralizarea treptată, creșterea gradului de autonomie a întreprinderilor, directă conectare la circuitul comerțului internațional, crearea unei noi structuri de produse, mai puțin energofage, bazată pe tehnologiile de vârf, aplicarea tehnologiilor și soluțiilor care protejează mediul înconjurător. În sprijinul apariției cât mai grabnice a noii producții, bazate pe tehnica modernă, U.D.M.R. militează pentru crearea întreprinderilor cu capital mixt, ca societăți pe acțiuni, sau sub alte forme, în cât mai multe ramuri industriale. Atragerea capitalului străin, conectarea la circuitul economic mondial sunt premise și garanții ale exploatării avantajelor reciproce și al participării la sistemul mondial de distribuție a muncii.

Uniunea sprijină reorganizarea cooperativelor de producție industrială, pe baza respectării principiilor democrației cooperatiste, ceea ce va duce la apariția realei forme de proprietate cooperatistă, a proprietății libere a asociaților.

Prin crearea treptată a condițiilor financiare și de credit adecvate - cum ar fi, alocații de stat, reduceri de impozite, credite pe termen lung și dobânzi reduse, etc - trebuie să acceadă la un rol din ce în ce mai important acele întreprinderi mici și mijlocii, care vor fi construite pe baza instituției proprietății private. În opinia U.D.M.R., sprijinirea întreprinderile mici și mijlocii, fără deosebire de forma de proprietate va duce la creșterea supleții industriei, la augmentarea capacității de aclimatizare la relațiile și cerințele pieții.

Având în vedere consecințele trecerii la economia de piață, Uniunea consideră ca fiind de maximă urgență crearea condițiilor propice pentru educarea de specialiști în domeniu. Există o imensă nevoie de specialiști noi, instruiți după normele moderne, cu vederi progresiste, vorbitori de limbi străine, care vor fi capabili să înfrunte cu succes sarcinile dificile ale construcției unei economii de tranziție.

18. La fel ca în industrie, și în agricultură sprijinim crearea acelor forme de proprietate - privată, în asociație, de stat - care fac posibilă exploatare cât mai rașonală și mai fructuoasă a condițiilor naturale și investiționale din prezent.

Pentru revigorarea grabnică a producției agricole pare de o importanță majoră descentralizarea conducerii agriculturii, crearea cât mai rapidă a autonomiei și autoadminstrării economice.

Punerea pe noi baze a agriculturii este concepută de către U.D.M.R. ca transformarea marilor gospodării agricole în gospodării autonome, colective sau individuale.

Condiția sine qua non a acestui întreg proces este considerată de către Uniunea ca fiind restabilirea autoadministrării obștilor satești, pe lângă autonomia administrativă și economică a satelor, și - înainte de toate - retrocedarea pământurilor către cei care sunt proprietarii lor de drept. Din punctul de vedere al formei de proprietate și folosință a fondului funciar, considerăm a fi viabile microfermele individuale sau familiale, uzinele agrotehnice bazate pe libera asociere, precum și fermele de stat care se autoadministrează și sunt just proporționate.

Uzând de dreptul la autodeterminare, ca urmare a situației locale, proprietarii trebuie să decidă în ceea ce privește relațiile de proprietate, structura producției, direcțiile de dezvoltare, salarizarea, etc.

De asemenea, U.D.M.R. sprijină concepția de retrocedare a pădurilor obștilor satești, a fânațelor și pășunilor comunale către foștii proprietari, respectiv către succesorii în drepturi, luând în considerare situația prezentată de cărțile funciare din anul 1948. Cerem să fie reconstituite formele autohtone specifice ale proprietății obștești, averea comună a locuitorilor din unele zone.

În scopul prevenirii consecințelor negative ale privatizării, statul trebuie să ia asupra sa pensiile foștilor membrii ale cooperativelor agricole de producție. Asistența socială și drepturile de pensie ale agricultorilor particulari, ale celor ce lucrează în asociași agricole și

intreprinderi agricole trebuie stabilite după regulile valabile în cazul întreprinzătorilor.

De acord cu tendințele micilor proprietari și căutând drumul cooperării, Uniunea luptă cu propriile ei mijloace pentru oprirea exploatării agriculturii și eliminarea subordonării ei față de industrie.

Totodată, U.D.M.R. militează pentru ca noua lege agrară să repună în posesie populația rurală care cere acest lucru, precum și comunitățile sătești.

Sprijinim cu fermitate directă valorificare pe piață a produselor agricole, precum și reglementarea prețurilor prin cerere și ofertă. Valorificarea contractuală și cea prin cooperativele de consum le considerăm a fi realizabile prin aplicarea sistemului economiei de piață. Dorim un astfel de sistem al prețurilor, care să includă efectul mecanismului de piață și efectul protector al subvențiilor diferențiate.

U.D.M.R. militează cere, ca gospodăriile particulare, precum și formele de asociere în curs de reorganizare să primească împrumuturi avantajoase, pe termen lung, să beneficieze de formele moderne ale sprijinului de stat; totodată, militează pentru crearea grabnică a sistemului de asigurări agricole și pentru acordarea dreptului de a exporta fiecărui producător, indiferent de forma de proprietate.

U.D.M.R. dorește să contribuie la revitalizarea vieții rurale, la eliberarea puterii ei de inițiativă, sprijină reorganizarea cercurilor gospodărești și restabilirea Uniunii Gospodarilor Maghiari din Transilvania (EMGE), singura organizație capabilă să le dirijeze eficient și în mod profesionist.

19. U.D.M.R. pune un accent deosebit pe dezvoltarea serviciilor și a infrastructurii, aflate în prezent la un nivel calitativ extrem de scăzut. Asta ar face posibilă nu doar o mai bună și mai modernă satisfacere a necesităților, ci ar asigura și locuri de muncă pentru o mare parte dintre cei care, în urma reorganizării și a inflației, vor deveni cu siguranță șomeri.

În ultimele două clase ale școlilor generale, cunoștințele agricole fundamentale ar trebui predate ca materie de sine stătătoare; ar trebui organizate învățământul agricol de specialitate în limba maternă atât la nivel liceal, cât și la cel universitar; ar trebui restaurată și lărgită popularizarea cunoștințelor de specialitate și editarea lucrărilor din domeniu.

20. Uniunea consideră, că ridicarea calității comerțului, apropierea de normele europene a aprovizionării și consumului populației pot fi și ele atinse doar prin reforma fundamentală a întregii economii naționale și prin asigurarea libertății neîngrădite a circulației mărfurilor. Din acest motiv, U.D.M.R. sprijină crearea sistemului de magazine aflate în proprietatea unor persoane fizice, a unor societăți pe acțiuni sau de alt tip, existent pe lângă unitățile comerciale de stat.

Odată cu crearea cantității de mărfuri existente în prezent, trebuie renunțat la intermedierea și dirijarea centralizată a circulației mărfurilor, treptat urmând să se treacă la organizarea de întreprinderi comerciale organizate pe plan vertical. Acest tip de întreprindere cuprinde în cadrul aceleiași organism întregul sistem dinamic, echilibrat și fiabil al comerțului.

21. Pentru așezarea vieții noastre economice pe baze cu totul noi, U.D.M.R. consideră necesară reorganizarea corespunzătoare a vieții financiare și bancare.

Sprijinim crearea de instituții financiare particulare, având în vedere problemele introducerii sistemelor de autoadministrație locală.

În concepția U.D.M.R., atribuțiile Băncii Naționale trebuie limitate exclusiv la efectuarea de activități specifice singurei bănci emitente de valută națională, iar pe lângă băncile deja existente - Banca de Investiții, Banca pentru Agricultură și Industrie Alimentară, Casa de Economii și Consemnațiuni, cooperativele de credit -, având în vedere circumstanțele specializării, ar trebui create noi bănci, cum ar fi Banca de Credit Industrial, Banca Comercială și Banca Intreprinzătorilor Privati.

Printre sursele de credit ale băncilor ar trebui incluse și surse externe.

22. U.D.M.R. consideră a fi o sarcină deosebit de importantă dezvoltarea rețelei de transport a țării și sprijină tendințele îndreptate în această direcție.

Dorim să contribuim la elaborarea planurilor de modernizare a rețelei de drumuri publice și a celei feroviare precum și la elaborarea unui program de construcție a noi autostrăzi.

În această muncă, suntem ghidați de voința de a îmbunătăți și de a moderniza comunicațiile între teritoriile locuite de naționalități, ca și aceea dorință legitimă, ca Secuimea să fie scoasă din actuala stare de fărâmițare și izolare artificială. Înainte de toate, Uniunea noastră cere construirea căi ferate dintre Odorheiu Secuiesc și Miercurea Ciuc, iar

în afară de asta, cere trenuri pe rute cum ar fi Oradea - Cluj - Războieni - Târgu Mureș - Miercurea Ciuc - Sfântu Gheorghe - Brașov.

Sprijim de asemenea și elaborarea unui program de telecomunicații și transfer de informații, de natură să îmbunătățească calitatea serviciilor existente, și, pe lângă creșterea cantității de informație transmisă, să facă posibilă și crearea unei rețele naționale de servicii informatice și conectarea acesteia la rețeaua internațională aflată deja în funcțiune.

23. U.D.M.R. va iniția și sprijini exploatarea potențialului turistic nefolosit al Secuimii. Dorim să încurajăm inițiativa particulară în ceea ce privește nașterea a noi întreprinderi de îmbuteliere a apei minerale, și medicinale, unități de cazare și alimentație publică, în vederea creării condițiilor pentru apariția turismului rural.

24. În consecință, principiile fundamentale economice ale U.D.M.R. pot fi însumate astfel:

- Economie de piață bazată pe proprietate mixtă!
- Legea fondului funciar, autonomie și autoadministrare în agricultură!
- Rețea de servicii modernă, la nivel european!
- Aprovizionare îmbelșugată și de calitate, comerț și circulație de mărfuri libere și neîngrădite!
- Viață financiară și bancară ce permite inițiativa particulară!
- Rețea de drumuri și cale ferată moderne, raționale și ecologice, care ar scoate Secuimea din izolare!
- Inițiativă particulară în domeniul turismului și turismului rural!

Protecția mediului înconjurător

25. U.D.M.R. este ferm convinsă, că analiza și aplicarea punctelor de vedere ecologice trebuie să preceadă deciziile economice. Având în vedere asigurarea spațiului vital pentru generațiile următoare, și fiind conștienți de responsabilitatea noastră față de mediul natural, spiritual, estetic și moral, Uniunea luptă pentru protecția biosferei. Din acest motiv, militează pentru cooperarea statelor interesate în păstrarea echilibrului biologic din bazinul Carpatic, pentru semnarea și respectarea convențiilor din acest domeniu respectiv pentru elaborarea de noi înțelegeri.

26. Uniunea noastră consideră a fi o sarcină fundamentală împiedicarea distrugerii mediului nostru istoric. Îș ridică vocea în apărarea acelor sate, comune, cartiere istorice, castele, biserici, vechi clădiri auxiliare și monumente de artă industrială, care nu de mult au fost condamnate la moarte. Lucrează cu toate instrumentele pentru crearea unui mediu curat, sănătos, estetic construit, bazat pe faptul, că deciziile ce afectează mediul sunt luat ca urmare a unor expertize obligatorii.

27. Sprijinim cercetarea, elaborarea și utilizarea de tehnologii nepoluante. În toate cazurile, ne ridicăm vocea împotriva fiecărui caz de poluare a aerului, a apei sau a pământului, ne apărăm averea minerală. În apărarea spațiului nostru vital (apă, aer, pământ, faună și floră) folosim toate mijloacele educaționale și legale.

În agricultură punem în prim plan metodele naturale de cultivare a plantelor, în silvicultură avantajăm procedeele de durată. Economia vânatului trebuie încredințată profesioniștilor locali.

28. Uniunea exprimă interesul nostru fundamental în păstrarea de către ecosistemele noastre a unității lor naturale și a echilibrului biologic, precum și în crearea de noi teritorii protejate.

Milităm pentru respectarea cu strictețe a normelor privind protecția fonică, împotriva prafului și nucleară, inspectarea și oprirea unităților industriale și a tehnologiilor poluante - în primul rând în teritoriile deosebit de amenințate - incluzând aici și unitățile de cercetare-producție ale armatei, cu statut special, care dăunează extrem de mult mediului.

Noi suntem pentru dezvoltarea la tineret - din grădiniță și până în universitate - a unei atitudini ecologic active, pentru dezvoltarea unei conștiințe ecologice, folosind în acest scop atât instrumentele educației instituționale, cât și pe cele ale mass-media. Apărarea mediului înconjurător trebuie să fie un interes comun al popoarelor noastre!

Politică socială, protecția familiei, sănătate

29. U.D.M.R. activează pentru crearea instituțiilor securității sociale individuale și comunitare, constituite pe baza autoorganizării și întrajutorării reciproce. În acest scop, trebuie să eliberăm astfel de forțe, care să facă posibilă eliminarea impozitelor multiple, care duc la pauperizare generală; stabilirea și garantarea unui minim de trai;

apariția unei mișcări social-comunitare care, preluând inițiativa, va organiza o rețea de ajutorare socială, independentă de stat.

30. Condiția de bază a securității sociale este o nouă politică democratică în problema locuințelor, ridicarea monopolului de stat asupra repartizării locuințelor, eliminarea mecanismelor corupte, restabilirea siguranței proprietății, trecerea blocurilor de locuințe în administrarea asociațiilor de locatari, crearea pieței controlate a locuințelor, imediata oprire a distrugerii localităților și a exproprierilor, aplicarea unui sistem echitabil de impozitare, reprivatizarea acelor imobile, care sunt locuite și acum de foștii proprietari sau de moștenitorii lor și care au fost expropriate în perioada 1945-1950, cel mai des prin lezarea drepturilor minorităților, refolosirea prin investitori a clădirilor din satele ce se depopulează.

31. Este nevoie de un sistem echitabil de asigurări sociale, iar asta se poate realiza doar prin mânuirea modernă, echitabilă a sumelor deduse din veniturile cetățenilor în acest scop, cu totala separare a instituției de asigurări sociale de organele puterii de stat. Numai o concepție managerială adecvată poate asigura creșterea necesară pentru atingerea unui nivel satisfăcător al protecției sociale. În locul falsului "nivel mediu de trai" de până acum, ar trebui definit minimul de trai, impozitele urmând a fi acordate cu acest minim, ca și nivelul ajutorului social acordat. Pensiile minimale trebuie menținute deasupra nivelului minimului de trai. Pensia lucrătorilor din agricultură trebuie considerată independent de unitatea de producție. Familiile cu venituri sub minimul de trai trebuie scutite de taxe și impozite. Statul trebuie

să contrabalanseze pierderile astfel realizate prin încurajarea activității de întreprinzător și a recalificării, nu prin mijloacele redistribuției.

32. Protecția familiei este o sarcină fundamentală a U.D.M.R. Uniunea militează pentru crearea unui nou sistem de protecție a familiei, eficient și bazat pe normele etice europene. În acest domeniu dorim să colaborăm strâns cu bisericile, organizațiile religioase, precum și cu instituțiile juridice, de învățământ și de ocrotire a sănătății, pentru a asigura ajutor fiecărei familii. În acest scop trebuie abrogat neîntârziat impozitul plătit de persoanele care nu au copii, iar concediul plătit pentru creșterea copilului trebuie să aibă o durată de unu-trei ani, urmând ca ambii părinți să se poată folosi de această posibilitate, pe lângă conservarea vechimii lor neîntrerupte la același loc de muncă. Cerem efectuarea unui recensământ general al populației.

33. Nevoiași, cei care trăesc sub minimul de trai și gravii bolnavi trebuie să beneficieze de medicamente gratuite și de asistență socială gratuită. Cerem sprijinirea socială a bătrânilor fără rude, a bolnavilor și a celor dezavantajați social, respectiv tratament în instituții specializate pentru bolnavii cronici. În acest scop este necesară crearea rețelei de surori sociale. Cerem să se construiască cămine de bătrâni dotate cu tot confortul pentru cei care nu au rude.

34. U.D.M.R. opinează, că trebuie rupt definitiv cu acel fals principiu, care a fost proclamat a fi egalitatea femeilor și care doar a mascat angajarea în muncă din necesități financiare. Fiecare femeie trebuie să decidă singură, dacă alege viața familială și creșterea

copiilor, sau dorește să se ocupe de carieră. Împotriva sarcinii nedorite trebuie să luptăm prin popularizarea la scară națională a prevenției și a metodelor planificării familiale.

35. În cadrul procesului de modernizare a sistemului de asistență medicală, U.D.M.R. militează pentru dezvoltarea sistemului de asistență medicală minoritară. În acest scop, dorește să impună dreptul pacientului de a prezenta medicului problemele lui în limba lui maternă.

Uniunea militează pentru restabilirea spitalelor bisericești, satisfacerea nevoilor spirituale ale bolnavilor, eliminarea discriminării naționale la următoarele concursuri de specializare. Spitalele trebuie să se bucure de un mare grad de autonomie în domeniul profesional și științific, trebuie să poată decide ele însele, ce fel de legături interne și externe doresc să stabilească. Trebuie creată panoplia de instrumente necesare pentru educația medicală a unor mase largi, trebuie declarată lupta împotriva bolilor de obicei și în primul rând, împotriva alcoolismului.

Prin muncă de lămurire trebuie luptat împotriva tendinței de a avea un singur copil în familie.

Educație și învățământ.

36. Principiile de organizare și funcționare a învățământului trebuie să fie autonomia, democrația și pluralismul. În interesul impunerii acestor principii, dirijarea nemijlocită a învățământului de

către organele de stat trebuie înlocuită cu autonomia profesională. Instituțiile de învățământ ale minorităților trebuie conduse de comisii școlare, formate din cadre didactice, părinți, reprezentanți ai elevilor și alte persoane.

37. Trebuie creată rețeaua de educație în limba maternă de la nivel de creșă și până la universități incluzând și școli și licee de sine stătătoare (iar acolo unde acest lucru nu este posibil, secții). Trebuie asigurat controlul și conducerea autonomă a învățământului minoritar. Școlile și secțiile cu predare în limbi minoritare trebuie îndrumate și controlate de inspectorate școlare care la nevoie ar putea cuprinde mai multe județe.

38. Instituțiile noastre care funcționează de sine stătător - creșe, grădinițe, școli generale, licee, școli profesionale și postliceale - trebuie să aibă bugete proprii. Asigurarea condițiilor materiale ale învățământului în limba maternă este sarcina statului. Trebuie garantat dreptul bisericilor, organizațiilor, fundațiilor și persoanelor fizice de a construi școli. Sprijinul statului trebuie extins și asupra acestor unități.

39. Cerem crearea învățământului în limba maghiară la fiecare profil liceal. În școlile minorităților, cu excepția limbii române, fiecare materie să fie predată în limba maternă. Pentru temeinică însușire a limbii și literaturii române, cerem să se asigure programe și manuale speciale, iar cadrele didactice care predau aceste materii să fie maghiari care vorbesc bine limba română. Educația să fie laică sau religioasă în conformitate cu opțiunea părinților și a susținătorilor școlii. Să se creeze condiții, ca minoritățile naționale să însușească

temeinic istoria și cultura națiunii lor materne. Cerem creare editării de manuale în limba maghiară printr-o editură de sine stătătoare. Să se pună un accent deosebit pe formarea cadrelor didactice necesare pentru învățământul minoritar, construirea rețelei de licee pedagogice cu limba de predare maghiară și organizarea specializării în limba maghiară a cadrelor didactice.

40. Cerem restabilirea Universității Bolyai din Cluj, pentru ca studenții să poată însuși în limba lor maternă științele umane și reale, cele tehnice, cunoștințele de muzică și artă, la Târgu Mureș urmând să rămână învățământul medical, farmaceutic și de artă dramatică, tot în cadrul aceleiași universități. În măsura posibilităților, dorim să funcționeze instituții de învățământ superior și în alte localități din Transilvania. Cu excepția unor cazuri speciale, să se poată susține examenul de admitere în limba maghiară la toate universitățile. În instituțiile teologice ale diferitelor culte să fie educat un număr îndestulător de preoți.

41. Trebuie să fie creată posibilitatea, ca folosind ajutorul oferite de fundații autohtone și internaționale, prin burse și contracte de studii, cât mai mulți studenți, cadre didactice și cercetători să ajungă la universitățile și instituțiile științifice din străinătate pentru specializare și schimb de opinii. Singurul criteriu de evaluare în distribuirea burselor oferite țării să fie cel profesional, apartenența națională să nu constituie nici avantaj, nici dezavantaj. Instituțiile științifice autonome ale minorităților să decida ele însele despre folosirea burselor din străinătate.

42. Cerem asigurarea deplinei libertăți a cercetării științifice. Dorim garantarea libertății de creare a organizațiilor și societăților științifice, instituțiile și societățile științifice ale minorităților să colaboreze cu alte instituții științifice, din țară și de peste hotare. Fluxul informațiilor științifice să fie nelimitat, studenții, cadrele didactice și cercetătorii să aibă acces neîngrădit la literatura de specialitate din străinătate.

43. Cerem restabilirea autonomiei bibliotecilor cândva independente (aparținând bisericilor sau altor instituții). Cerem retrocedarea valorilor luate din aceste biblioteci.

44. Dorim reconstrucția Asociației Muzeului Ardelean, să se considere ca fiind moștenitoarea de drept a vechii asociații, cu toate consecințele ce decurg de aici. Dorim crearea unui institut de cercetare în domeniul problemelor minorităților. Să se organizeze sistemul de dobândire a gradelor științifice în limba maghiară, să se reglementeze naturalizarea diplomelor și gradelor științifice primite în străinătate.

Cultura

45. U.D.M.R. pornește de la principiul de bază a autonomiei culturale, care revine fiecărei națiuni, minorități naționale sau grup etnic, religii și iorganizații bisericești.

46. Constituie o nevoie urgentă și concretă evaluarea sistemului scris, material și ideatic a culturii. Milităm pentru libertatea folosirii numelor de orașe și sate în limba maternă, cerem restabilirea

denumirilor și inscripțiilor originale ale locurilor noastre memoriale și religioase, folosirea neîngrădită a acestora în presă, libera folosire a sistemului nostru de simboluri laice și religioase. Ducem a politică activă de protecție a monumentelor istorice.

În activitatea muzeală cerem impunerea adevărului istoric. Marile centre muzeale să impulsioneze crearea muzeelor, colecțiilor și expozițiilor de istorie locală.

Cerem prezentarea neîntârziată a valorilor muzeelor de artă. Expozițiile trebuie să fie organizate cu aplicarea normelor istoriei artei europene și nu pe baza supremației naționale.

47. Folclorul ocupă un loc aparte în moștenirea noastră spirituală. Grupurile de cercetare etnografică să caute, să adune și să publice valorile populare ale maghiarilor din România.

48. U.D.M.R. încurajează crearea unei rețele puternice de edituri, capabile să satisfacă cele mai urgente nevoi și să sprijine valorile vechi și pe cele noi. Dorim să luăm parte la convențiile privind editarea de cărți la nivel locale și privind schimbul de cărți, pornind de la ideea, că fiecare persoană are dreptul la cărți conform cu preferințele ei. Cerem înnoirea bibliotecilor comunitare, orășenești, comunale și sătești, luând în considerare opțiunile cititorilor.

49. În fiecare domeniu și la fiecare nivel al vieții culturale ne confruntăm cu o lipsă catastrofală de specialiști. Din acest motiv, U.D.M.R. consideră necesară, ca până când nu putem avea specialiști educați la noi, să se creeze posibilitatea pentru cercetătorii pensionari de a se întoarce la locul lor de muncă, trebuie oferit tinerilor

posibilitatea de a participa la călătorii de studii în străinătate, precum și fiecare formă a schimbului de opinii.

Cerem crearea unor burse de studii. Ministerele să se îngrijească de invitarea și angajarea unor specialiști străini.

50. U.D.M.R. militează pentru crearea diferitelor forme de răspândire a culturii.

Sprijină activitatea tuturor acelor uniuni de creație, care slujesc libera creație de valori în domeniile literaturii, a teatrului, a muzicii și a artelor plastice. Se împotrivește oricărei forme de cenzură ideologică sau politică. Ajută prin toate mijloacele acele tendințe, care ajută la reconstrucția spirituală și etică a societății artistice supuse represiunilor; militează pentru reorganizarea și lărgirea formării de muzicieni, artiști plastici, actori și regizori; cere crearea de foruri de presă publice pentru prezentarea și dezbateră tuturor problemelor de creație și estetice, care servesc reînnoirea noastră, militează pentru renașterea artei cinematografice maghiare. Sprijină sub toate formele crearea și dezvoltarea diferitelor forme de legături între organele de presă scrisă și audio-vizuală; pune un accent deosebit pe sprijinirea materială și soluționarea problemelor egzistetiale a tinerilor artiști. Sprijină cultivarea relațiilor internaționale întreținute de asociațiile culturale, ansamblurile artistice profesioniste sau de amatori, organizarea de turnee în străinătate.

51. Uniunea noastră militează pentru o presă liberă și responsabilă, face totul pentru crearea bazei tehnico-materiale moderne a structurii de presă maghiare, cu accent deosebit pe formarea de tipografi.

În opinia U.D.M.R., folosirea mass-media în România este esențială. Din acest motiv, pe măsura nevoilor, dorește să lărgescă treptat emisiunile în limba maghiară a radioteleviziunilor centrale și locale, militează pentru posibilitatea receptării - ca urmare a unui acord interstatal - emisiunilor televiziunii ungare și în zonele centrale și estice ale Transilvaniei.

Punem un mare accent pe posibilitate neîngrădită de a comercializa presa, cărțile, discurile și casetele produse în străinătate, în primul rând cele în limba maghiară.

În spiritul autonomiei artistice, U.D.M.R. militează pentru crearea bazelor tehnico-materiale ale activității culturale, fără de care câmpul de acțiune și posibilitățile liberei inițiative se restrâng extrem de mult.

U.D.M.R. și tineretul.

52. Conform opiniei U.D.M.R., tineretul maghiar din România este o categorie capabilă de a-și dirija propria soartă, având o imagine specifică. Nu doar că a fost unul din inițiatorii curajoși ai răsturnării dictaturii, ci este și un factor dinamizator al procesului de democratizare. Propria organizație de reprezentare este Uniunea Organizațiilor Maghiare de Tineret, pe care o considerăm ca partener. Scopurile și intențiile noastre sunt comune, acceptăm și milităm pentru acțiunea comună. Recunoaștem justetea poziției tineretului, de a urmări scopurile lui pe căi și cu mijloace alese de el.

53. U.O.M.T. este partener al U.D.M.R. atât în activitatea, cât și în deciziile ei. În acest sens, membrii organizațiilor de tineret - conform ponderii lor sociale - fac parte din organismele de conducere al Uniunii, la toate nivelele.

54. Colaborarea noastră cu tineretul se realizează sub forma legăturii dintre două uniuni autonome. Comisiile de specialitate ale celor două uniuni, pe baza respectului reciproc, colaborează strâns în rezolvarea problemelor ce se ivesc.

55. Încurajăm organizațiile și asociațiile care sunt membrii colectivi ai U.D.M.R. să atragă în munca lor cât mai mulți tineri. În același timp, împreună cu U.O.M.T. încurajăm și sprijinim crearea organizațiilor de tineret laice și religioase, ajutăm munca lor, astfel încât viața organizațională a tineretului să devină cât mai complexă. Considerăm util activitatea tineretului nostru în cadrul organizațiilor internaționale de tineret, cum ar fi mișcarea de cercetaș.

56. Rașunea reală a politicii de tineret a U.D.M.R. este ajutarea creării acelor condiții, care fac posibilă participarea tineretului la viața politică, socială, culturală și economică a țării, în raport cu importanța ei socială.

Zălogul integrării sociale a tineretului este educația multilaterală, flexibilă, sprijinirea tinerilor care își continuă studiile, întemeiază o familie ori sunt la începutul carierei lor profesionale. Bine-nțeles, integrarea este inimaginabilă fără crearea condițiilor necesare învățământului în limba maternă, conștiinței de identitate specifice și moderne.

Relașile instituționale ale U.D.M.R.

57. Deoarece Uniunea are și membrii colectivi, ea sprijină cooperarea societăților și asociațiilor cu organisme similare din țară și din străinătate.

58. Este voința nestrămutată a Uniunii de a colabora strâns cu organizațiile de apărare a intereselor minorităților din România, inițiază formarea de puncte de vedere comune în probleme ce ating fiecare minoritate și acțiunea pe platforme comune.

59. U.D.M.R. nu se obligă exclusiv față de nici un cult, dorește să creeze relași bune cu toți credincioși și necredincioși, cu organizațiile religioase, cu bisericile, în primul rând cu cele al căror credincioși sunt în majoritate maghiari. Cooperarea cu bisericile trebuie să se extindă în fiecare domeniu, unde este necesară, și trebuie să fie deosebit de adâncă în domeniul educației și culturii.

60. Uniunea militează pentru ca membrii ei ce activează în diferite partide să elaboreze în cadrul partidului lor astfel de modalități de acțiune, care să fie în concordanță cu interesele maghiarilor din România și cu scopurile U.D.M.R.

61. Relația U.D.M.R. cu partidele politice este definită în primul rând de poziția acestora față de asigurarea drepturilor minoritare. Vom căuta cale dialogului constructiv cu aceste formațiuni, neexcluzând nici posibilitatea unei eventuale coaliții. În acelaș timp, respingem orice atac nefondat din direcția acestora.

62. Uniunea - chiar dacă nu nemijlocit, dar prin membrii ei aleși în organele puterii de stat sau locale - cere o parte din putere. Consideră necesară numirea de funcționari maghiari în organele puterii de stat la nivel local și central, pe baza propunerii U.D.M.R.

63. U.D.M.R. nu se obligă necondiționat față de nici un organ sau organizație politică din România. Relațiile ei cu Guvernul depind de poziția acestuia față de cauza generală a democratizării și în cadrul acesteia, față de interesele minorităților. Membrii U.D.M.R. deveniți parlamentari prin alegeri vor sprijini orice inițiativă aflată în concordanță cu aceste scopuri și inițiază măsurile de asigurare și lărgire a drepturilor minoritare.

64. Ca parte a națiunii maghiare, ne conservăm relațiile strânse cu națiunea mamă, cu celelalte minorități din România - germani, romi, sârbi, etc - cu minoritățile maghiare din alte țări, cu alte minorități europene, cu maghiarii din Occident, respectiv cu organizațiile acestora. U.D.M.R. dorește să se afilieze la Uniunea Mondială a Maghiarilor.

65. Uniunea dorește ca minoritățile din România să contribuie la consolidarea relațiilor de bună vecinătate cu statele înconjurătoare, la apropierea culturală a popoarelor din Europa Centrală și Orientală, în special la cooperarea prietenească dintre România și Ungaria. Punem un accent deosebit pe conectarea minorității maghiare la circuitul culturii maghiare universale, prin instituțiile noastre culturale, legăturile personale și instituționale. Sprijinim crearea de legături între localitățile din diferite țări, îngemănarea de sate, orașe și județe.

66. Uniunea activează pentru continuare desfășurării procesului de la Helsinki, sprijină elaborarea și adoptarea Chartei Europene a Protecției Minorităților, lucrează în foruri internaționale și la evenimente legate de probleme ale minorităților. Deoarece U.D.M.R. nu consideră problema minorităților naționale ca fiind una ce aparține exclusiv politicii interne ale statului, își rezervă dreptul de a informa opinia publică internațională, instituțiile internaționale despre situația maghiarilor din România, incluzând și acele leziuni, care nu sunt reparate de către organele puterii din țară.

